

آدن: راهنمای روحانی شاعران آمریکا پس از جنگ

مآزیر اولیایی نیا

می کرد، صحنه خیانت در عشق، جنگی که در راه بود، فاجعه و مرگ، دقیقاً با حال و هوای ما در دوره پس از بحران، مطابقت می کرد. سفت و سختی ظاهری او و صراحت جنسی اش را - که حتی صادقانه تر از اکنون گینز برگ بود - تحسین می کردیم. حتی شعرهای نخستین او به ما این احساس را می داد که با کسی سر و کار داریم که درباره روان شناسی، زمین شناسی، پرنده ها، عشق و ماهیت شیطانی سرمایه داری بسیار می داند.» همان گونه که بیشاپ خاطر نشان می سازد، برای شاعران

وقتی آدن در سال ۱۹۷۳ چشم از جهان فرو بست، الیزابت بیشاپ در بزرگداشت وی نوشت: «وقتی به کالج می رفتیم، و تا دهه سی و چهل قرن بیستم، من و تمام دوستانی که به شعر علاقه مند بودیم، دائماً شعر آدن را می خواندیم. همواره عجله داشتیم که آخرین شعر و یا کتاب وی را بخوانیم؛ یا سعی می کردیم تا حد امکان همانند او بنویسیم و یا اینکه سخت تلاش می کردیم که مثل او شعر نگوئیم. سیاست های چپ گرایانه آن زمان او، مناظر شومی که تصویر

چارلز، به عنوان میزبان مهمانی ظاهر می شود و درباره حس ذائقه عالی به میهمانان خود هشدار می دهد:

“Food!” exclaims Charles. “Each new dish I have tried
Moves me more strangely than the last.
Often my hostess, as an aproned bride,
Will enter to a blast
Of burning biscuits, and her screams
Shake the red, gas-lit theatre of my dreams.

“Those nights, the marquee spells out plenitude:
SARAH BERNHARDT IN HEARTBURN HOUSE.
The opening speech (“If physic be the mood
Of love,” said by the Doctor to his spouse)
Quite glues me to my seat.
“More, please!” I clamor. We are what we eat.

در این شعر، اشارات مریل در ایمازهای مربوط به غذا، اشتها و مشکلات گوارشی، به شعر آدن در بزرگداشت بیتز و نحوه استفاده دیگران از دستاوردهای یک هنرمند باز می گردد. در اینجا، می توان غذا را به هنر تعبیر کرد و میهمانان بر سر میز شام و اشتهای آنان برای غذا (و مشکلات گوارشی) را به جذب و هضم ثمره کار یک هنرمند توسط هنرمندان دیگر. در استفاده و ارتزاق از هنر است که مصرف کنندگان هنر به تأثیری بدل می شوند که در آن هویت خود را به نمایش می گذارند. عبارت «we are what we eat» اشاره به آن دارد که غذا به مرور تبدیل به گوشت و پوست می شود و هویت مصرف کننده غذا را شکل می دهد. هنر به هر شکل آن، از نمونه های مبتدل تا عالی، می تواند مصرف کننده هنر را شکل دهد. نهایتاً میزبان شام بر سر میز، چنان از غذا داد سخن می دهد که فراموش می کند باید غذا را به میهمانان تعارف کند:

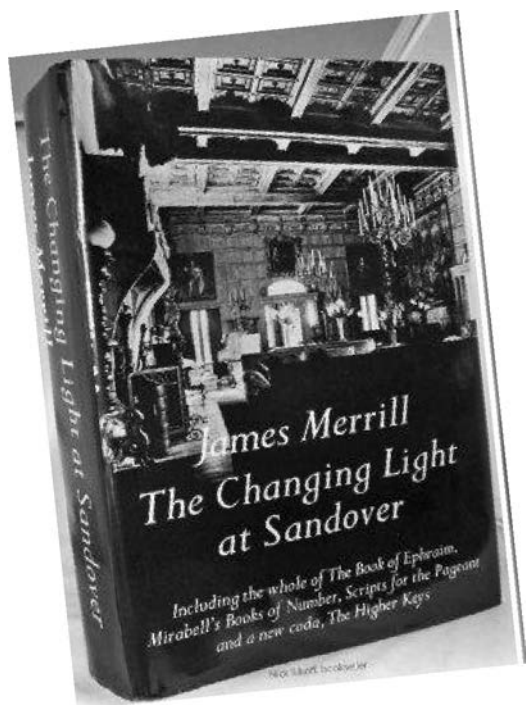
“While just to think of bittersweet
Oranges veiled in flickering blue rum,
Or - but you must be starving! Shall we eat?”
He goes. And from an inner room
Brings out the bird a-crackle in its nest
Of spices, asks who will have leg, who breast.
در اینجا شاعر بر ما آشکار می کند که این شام روز شکرگزاری

آمریکایی آن نسل همچون رندل جِردل و رابرت لوول، شعر آدن، نوعی تأثیر سحرآمیز را القا می کرد. صداقت و صراحت او، ارتباطش با علوم و نیز سیاست و نیز تسلطش بر فرم های شعری، همگی مسیری را نشان می داد که می توانست انسان را از «سرزمین هرز» نجات دهد و به سلامت از عصر الیوت عبور دهد. برخی از شاعران همچون رندل جِردل که بعداً به جرگه منتقدان سرسخت آدن پیوستند، در دوره جوانی از زبان و تصاویر شعری آدن به شدت در تحول شعر خود بهره جستند. اما در اغلب موارد، آنچه که این شاعران را به آدن علاقه مند می کرد، آدن بریتانیایی دهه ۱۹۳۰ بود و نه آدنی که در سال ۱۹۳۹ به نیویورک آمد. در آن زمان، بسیاری از آن شاعران عملاً در راه رسیدن به شهرت بودند و تأثیر آدن در کار آنها به مرور رنگ باخته بود. در دهه ۱۹۴۰، جِردل تبدیل به یکی از منتقدین آتشین آدن آمریکایی شده بود و از هر فرصتی برای کوبیدن وی استفاده می کرد.

صداقت و صراحت آدن، ارتباطش با علوم و نیز سیاست و نیز تسلطش بر فرم های شعری، همگی مسیری را نشان می داد که می توانست انسان را از «سرزمین هرز» نجات دهد و به سلامت از عصر الیوت عبور دهد.

اما شاعران نسل پس از بیشاپ و جِردل، ارتباطی متفاوت با آدن برقرار کردند. برای این نسل جدید، آدن آمریکایی بیشترین اهمیت و تأثیر را داشت. این شاعران که در دهه ۱۹۴۰ تا پایان ۱۹۵۰ شعر می سرودند، از الگوهایی که آدن ارائه می داد، بهره می جستند و نه فقط شعر او را می خواندند، بلکه در مواردی امکان ملاقات و حشر و نشر با او را داشتند. بدین ترتیب نمی توان از شعر نیمه دوم قرن بیستم آمریکا بدون یادآوری از آدن سخن گفت.

جیمز مریل در سال ۱۹۷۲ به مناسبت شصت و پنجمین سالگرد تولد آدن، شعری با عنوان «گپی بر سر میز شام» سرود. مریل در این شعر، به منظور تمجید از بیش از سه دهه تأثیر آدن بر شعر آمریکا، یک مهمانی شام پر تجمل خیالی برای آدن ترتیب می دهد. پدر جیمز مریل، بانکدار مشهور، چارلز ای. مریل بود که یکی از دو بنیانگذار بنگاه سرمایه گذاری مریل لینگ به شمار می رود. از این جهت، مریل شخصیتی تخیلی را در اشعار خود با نام چارلز آفرید که نمونه پیراسته ای از خود جیمز مریل است. در این شعر، شخصیت

آسمانی و انتخاب فرم شعری مناسب که بتواند حکمت آن جهانی را در قالب زبان شعری بریزد، به آدن مربوط می‌شود. دو شاعر هستند که نفوذ عمده‌ای در شعر سن‌داور دارند و بویژه مرگشان در نگارش آن شعر اهمیت ویژه‌ای می‌کند. این دو شاعر، استیونس و آدن هستند. استیونس در آگوست سال ۱۹۵۵ بدرود حیات گفت، یعنی همان تابستانی که جیمز مریل و دیوید جکسون نشست‌های خود و کار با صفحه و بجا را آغاز کردند؛ دست‌نوشته‌های مربوط به این جلسات بیست سال پس از آن یعنی در همان زمستان مرگ آدن به شکل شعر درآمد، گویی که غیاب این دو شاعر لازم بود تا صدای آنها را رساتر به گوش مریل برساند و اثری ادبی آنها را برابر چشمان او مجسم سازد. بویژه مرگ آدن بود که در شکل دادن هویت ادبی مریل نقشی کلیدی بازی کرد. سایه آدن است که مریل را در یافتن ارتباط میان صدای شاعرانه خود با روح پدران ادبی اش راهنمایی می‌کند. در شعر «نامه سال نو»، آدن درباره شاعرانی که نفوذ آنها باعث شده است تا هویت آمریکایی اش را پیدا کند، صحبت می‌کند و مریل نیز به نوبه خود در شعر «تغییر نور در سن‌داور» از آدن به عنوان سردمدار پدران ادبی خویش یاد می‌کند.

در اشعار «تغییر نور در سن‌داور» که پر از روح شاعران گذشته است می‌توان تاثیری را که آدن بر شاعران جوان می‌گذارد با تاثیر البوت مقایسه کرد. شاعرانی چون مریل از آدن یاد گرفتند که چگونه می‌توان از البوت آموخت و سپس از عصر او عبور کرد

است. توصیفات پر طمطراق چارلز از غذا و اشارات او درباره هنر زندگی کردن و زندگی کردن از طریق هنر، اندک اندک، راوی را نیز به صحبت وادار می‌دارد. او انتقاداتی از خود شیفتگی هنرمند به عمل می‌آورد:

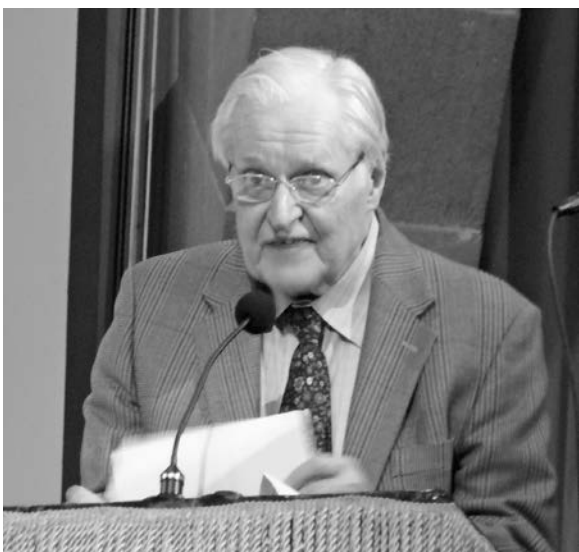
Charles is a marvelous cook. Still, there are meals
He serves that make me wonder, as tonight,
What it all means, and what my neighbor feels.
Somehow I cannot touch a bite.
If only Wystan, like a jolly priest,
Were here to tell me: Go ahead, my son, enjoy the feast!

برای راوی که از خودشیفتگی چارلز شگفتزده است، این روز شکرگزاری، پوچ و توخالی جلوه می‌کند؛ وی احساس می‌کند که شام چارلز فاقد هدف و معنای خاصی است. در این میهمانی شام، حضور آدن همچون وسیله‌ای برای انتقاد از خود جلوه می‌کند. وی در مجلس حضور دارد تا در بین حس هنری خودخواهانه چارلز و منطق‌گرایی منتقدانه راوی میانجی باشد. باید اشاره کرد که در این زمان، مریل در نقطه حساسی از حرفه شاعرانه خود قرار داشت. او که تا آن زمان برای شعر غنایی زیبا و صیقل‌خورده خود شهرت داشت، از فقدان احساس و برج عاج‌نشینی در اشعارش رنج می‌برد. با کمک آدن، وی می‌خواست که با موفقیت، دو وجه متفاوت اهداف شاعرانه اش را به هم پیوند زند؛ می‌بایست در عین حفظ کیفیت زیبا شناختی شعر، با جهان خارج، ارتباطی قوی‌تر برقرار می‌کرد. مریل به آدن به عنوان راهنمایی می‌نگریست که می‌توانست با کمک و تشویق او، تمامیت ظرفیت شاعرانه خویش را باز یابد. کمتر از دو سال پس از این شعر، مریل پروژه‌ای را آغاز کرد که دقیقاً منجر به تحقق چنین هدفی شد. در مجموعه شعر «تغییر نور در سن‌داور» ناگهان مریل به شاعری دیگر بدل شد که نقشی اساسی در شعر مدرن آمریکا ایفا کرد. یک شخصیت کلیدی در روایت شعر سن‌داور همانا آدن بود. «کتاب یفرایم» یعنی نخستین کتابی که منجر به پروژه سن‌داور شد، در ژانویه سال ۱۹۷۴ آغاز شد؛ بیش از سه ماه پس از مرگ آدن در ۲۹ سپتامبر سال ۱۹۷۳. پس از خواندن تمام کتاب، خواننده در می‌یابد که آدن در واقع به عنوان راهنمای مریل در جهان ارواح عمل می‌کند، اگرچه تعداد دفعاتی که در «کتاب یفرایم» مستقیماً به نام آدن اشاره می‌شود، محدود است.

در حالی که هیچ‌یک از موارد ظهور آدن در ابتدای شعر سن‌داور، چندان مهم به نظر نمی‌رسند، اما راهبری مریل در آموختن دروس

که هرلد بلوم اصرار کرده است که استیونس بزرگترین نفوذ ادبی را در کار آشبری داشته است. آشبری نخست در ۱۷ سالگی به توصیه یک دوست خانوادگی که در دانشگاه راجستر، شعر تدریس می کرد، خواندن شعر آدن را آغاز کرد و به گفته خودش عاشق شعر او شد. حتی یک سال بعد، در مقاله ای برای کلاس انگلیسی خود با عنوان «تمایلات اخیر در شعر»، آدن را به همراه اسپندر، یکی از دو شاعر مهم آن دوره معرفی کرد؛ شاعری که در عین تعهد به مسئولیت های اجتماعی، به رمز و راز درونی انسان توجه دارد. توجه آشبری به آدن، حتی زمانی که به دانشگاه هاروارد راه پیدا کرد و با شاعران بسیار دیگری آشنا شد، ادامه پیدا کرد و در سال ۱۹۴۹، پایان نامه کارشناسی خود را با عنوان «مدیوم شاعرانه آدن» ارائه داد.

آشبری در خوانش شعر آدن، مفهومی را مد نظر دارد که آدن آن را «عشق متجسم» می خواند و فهم آن در درک تمایلات آشبری اهمیت دارد. همانند آدن، آشبری نیز نگران رابطه اخلاقی میان

John Ashbery : This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported license. Author David Shankbone

شاعر و خواننده است. تمایل برای ایجاد ارتباط با خواننده، در جهان جدایی و بیگانگی انسان ها، بسیار شدید است. همان گونه که انسان در جستجوی معشوق کامل است، شاعر نیز در جستجوی چنین همدمی می گردد، اما در عین حال می خواهد که خواننده را به چالش بکشد. در پاسخ به این چالش است که خواننده باید به فهم بهتر شاعر دست یابد و با تلاش مداوم به نقطه ارتباط با شاعر برسد.

نقطه اوج تأثیر آدن بر آشبری را باید در همان سال های دانشگاه

و به دوره جدید پا گذاشت. برای آدن، اصالت و اعتبار شاعرانه، چنان که لیوت آن را تعریف می کند به «تسلیم شدن در برابر سنت» محدود نمی شود، بلکه به توانایی شاعر برای پیدا کردن آن صدایی مربوط می شود که بتواند آنچه را که شاعر می خواهد، بازگو کند. بدین ترتیب مریل نیز وقتی ارواح مردگان را از جهانی دیگر باز می خواند، آن را با شیوه ویژه خود ارائه می دهد، چنان که گویی عروسک می تواند عروسک گردانش را خود برگزیند؛ عروسک گردانی را برای حرکت دست و پا، دیگری را برای استادی در لحن و یکی را برای توانایی اش در داستان سرایی بر می گزیند و بدین ترتیب، مجموعه تأثیر آنها چیزی کاملاً جدید از آب در می آید. همین مجموعه گزینش هاست که شاعر را تعریف می کند. در شعر «نامه سال نو»، آدن از همین روش استفاده می کند تا دیدگاه لیوت را مبنی بر اینکه مردگان در ذهن زندگان زندگی می کنند، بازتاب دهد. اما در عین حال، او یک فرآیند گزینش و انتخاب را نیز رعایت می کند. او شاعران خاصی را به شعر خود دعوت می کند:

There Dryden sits with modest smile,
The master of the middle style ,
Conscious Catullus who made all
His gutter-language musical,
Black Tennyson whose talents were
For an articulate despair,
Trim, dualistic Baudelaire,
Poet of cities, harbors, whores,
Accedia, gaslight and remorse,
Hardy whose Dorset gave much joy
To one unsocial English boy,
And Rilke whom die Dinge bless,
The Santa Claus of loneliness.

یکی دیگر از پیشروان شعر معاصر آمریکا که آدن در معرفی کار او نقش اساسی ایفا کرد، جان آشبری است. آدن در سال ۱۹۵۶، مسئول اعطای جایزه شاعران جوان ییل به آشبری بود که کار ادبی آشبری رابه عنوان پرنفوذترین شاعر معاصر آمریکا در مسیر تازه ای انداخت. اما آنچه که کمتر از آن سخنی به میان می رود، آن است که آشبری خود، آدن را به عنوان مهم ترین الگوی شعری اش معرفی می کند. «او نخستین نفوذ بزرگ شعری من بود، حتی بیش از استیونس.» این نکته حائز اهمیت است، زیرا

آشبری جستجو کرد. خود آشبری هم در چند مورد اشاره کرده است که وی پس از مجموعه «دریا و آینه» اثر آدن، خواندن جدی آثار او را که هر چه بیشتر محافظه کار، مذهبی و کسل کننده می شد، متوقف کرد. اما تأثیر آدن بر آشبری در سال های ۱۹۳۹ تا ۱۹۴۹، در زمانی که آشبری شعر آینده اش را پایه گذاری می کرد و آدن سعی داشت خود را به عنوان شاعری آمریکایی دوباره تعریف کند، به اوج خود رسید.

یکی دیگر از شاعران برجسته آمریکایی که نخستین مجموعه شعرش با عنوان «تغییر جهان» برای جایزه شاعران جوان ییل برگزیده شد، آدرین ریچ بود. طرفه آنکه ریچ بخش عمده ای از عمر خود را صرف بحث با آدن کرد و موضوع این بحث، پیشگفتاری بود که آدن بر نخستین مجموعه شعر ریچ نوشت. در این پیشگفتار، آدن، نخستین اشعار فرمالیستی ریچ را محصول خلاقیت شاعری صادق و غیرجاه طلب شمرد: «دوشیزه ریچ که بنا بر اطلاعات من، ۲۱ سال دارد، تواضعی در کارش به خرج می دهد که من به ندرت آن را در چنین سن و سالی مشاهده کرده ام؛ او ادعای دیدی خارق العاده را ندارد و عشقی به موضوع کارش دارد، با این عزم جزم که حداقل آنچه را خلق می کند، از کیفیت پایینی برخوردار نباشد.» در پایان آن پیشگفتار، آدن در توصیف اشعار این مجموعه نیز زبانی را به کار می برد که مشابه توصیف او از آدرین ریچ است: «اشعاری که خواننده در این کتاب به آنها برخورد می کند، لباسی تمیز و نظیف بر تن دارند، به آرامی سخن می گویند و اما زیر لبی حرف نمی زنند، به بزرگترها احترام می گذارند و اما دائم حرف آنها را پیش نمی کشند و دروغ نیز نمی گویند.»

چنان که طبعاً خود ریچ هم تشخیص داد، این توصیفات همچون تیغی دولبه هستند که از سویی برای تمجید از کار یک شاعر بسیار جوان نوشته شده اند و از سوی دیگر، گویی کار شاعر را کوچک می شمردند و او را لایق تحسین فوق العاده نمی دانند. پس از آنکه ریچ به مرور از شاعر معصوم نخستین به فمینیستی دو آتشف و فعال مدنی تبدیل شد، همچنان پیشگفتار معروف آدن بر کار خویش را به عنوان نمونه ای از برخورد مردسالارانه با آثار زنان شاعر تلقی کرد، آثاری که هر کیفیتی داشته باشند، با آنها چنان برخورد می شود که گویی «بدک نیستند!» و از احترام لازم برخوردار نمی شوند.

وقتی ریچ در سال ۱۹۹۳ در کتاب «آنچه آنجا پیدا می شود»، پس از بیش از چهل سال به اهمیت آدن به عنوان یکی از استادان اولیه اش نگاه می اندازد، همچنان به مباحثه با آدن ادامه

می دهد. او شادی و شعفی را که زمانی از خواندن ریلکه به او دست داده بود که «تو باید زندگی ات را تغییر دهی»، با نومیادی حاصل از پاسخ منفعلانه آدن در شعر سوگوارانه اش برای بیتز که «شعر باعث تغییر چیزی نمی شود»، مقایسه می کند. ریچ نوشت که آنچه باعث کینه پنهانش نسبت به آدن شد، آن نبود که وی را نابغه نخوانده است، بلکه علت ناخرسندی اش، چشم انداز محدودی بود که آدن برای شعر در نظر می گرفت. با این وجود، ریچ همچنان آدن را یکی از استادان خود می شمرد. بدین ترتیب ریچ به رابطه پیچیده اش با آدن - ترکیبی از تحسین و سرزنش - اعتراف می کرد. از دید ریچ، آدن تجسم همه آن چیزی است که شاعران زن همچنان باید با آن دست و پنجه نرم کنند تا آنکه در نهایت صدای خود را باز یابند.

با این وجود باید گفت که آدن در ارزیابی اشعار اولیه ریچ چندان به خطا نرفته بود و ریچ چهار سال پس از مقدمه آدن بر کتابش در شعری با نام «میانسال» ناخشنودی خود را از آنکه در دوره میانسالی به دنیا آمده است و همچنان در بند گذشتگان است ابراز داشت:

Their faces, safe as an interior
Of Holland tiles and Oriental carpet,
Where the fruit-bowl, always filled, stood in a light
Of placid afternoon - their voices' measure,
Their figures moving in the Sunday garden
To lay the tea outdoors or trim the borders,
Afflicted, haunted us. For to be young
Was always to live in other people's houses
Whose peace, if we sought it, had been made by others,
Was ours at second-hand and not for long.

منبع:

Wasley, Aidan. The Age of Auden . Princeton University Press, 2011.

فهرست نام ها براساس ظاهر شدن در متن:

1-W.H Auden 2-Elizabeth Bishop 3-Ginsberg 4-Randall Jarrell 5-Robert Lowell 6- T.S. Eliot 7- James Merrill 8-Table Talk 9- Charles E. Merrill 10- Merrill Lynch 11-W.B.Yeats 12- The Changing Light at Sandover 13-The Book of Ephraim 14- Wallace Stevens 15- David Jackson 16- New Year Letter 17- John Ashbery 18-Harold Bloom 19- University of Rochester 20- Recent Tendencies in Poetry 21-Stephen Spender 22- The Poetic Medium of W. H. Auden 23-The Sea and the Mirror 24-A Change of World 25-Adrienne Rich 26-What Is Found There 27- The Middle - aged